

RIPPIKOULUN MALLIOHJESÄÄNTÖ JA PÄIVÄKIRJAMALLI

Piispainkokous hyväksyi istunnossaan 11.-12.9.2001 uuden rippikoulusuunnitelman **ELÄMÄ – USKO – RUKOUS** Rippikoulusuunnitelmna 2001 / **LIVET – TRON – BÖNEN** Plan för konfirmandarbetet 2001. Tästä johtuen Kirkkohallitus on tarkistanut rippikoulun malliohjesäännön ja päiväkirjamallin, jotka lähetetään ohessa seurakunnille. Molemmat löytyvät sähköisessä muodossa kirkon intranetista osoitteesta <http://www.kirkko.evl.fi/tiedostot/mallit/index.htm>.

Kirkkojärjestys (KJ 3:3) edellyttää, että kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto hyväksyy seurakunnalle rippikoulun ohjesäännön. Päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Mallisäännön yhteyteen on kirjoitettu kirkkojärjestyksen rippikouluun liittyvät säännökset, jotka muodollisesti eivät ole osa ohjesääntöä.

Rippikoulun malliohjesäännössä (6 §) todetaan, että "rippikoulussa pidetään päiväkirjaa seurantaa ja arviointia w-ten". Rippikoulutyöskentelyä, myös päiväkirjan täyttämistä, säätelee rippikoulun ohjesääntö. Päiväkirja on ensisijaisesti seurakunnan omaan käyttöön tarkoitettu rippikoulutyön seurannan ja kehittämisen apuväline. Sen laatimisen yhteydessä on tilaisuus arvioida, millaisesta päiväkirjasta on eniten hyötyä. Päiväkirjan pitäminen palvelee opettajaa itseään ja opettajatiimiä, rippikoulutyön suunnittelua seurakunnassa sekä rippikoulutyön seurantaa ja kehittämistä koko kirkossa.

Seurakunnan on syytä tarkistaa rippikoulun ohjesääntönsä vastaamaan Rippikoulusuunnitelma 2001:tä ja alistaa päätös tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Samalla on hyvä päättää, millaista päiväkirjaa seurakunnan rippikouluissa pidetään.

Lisätietoja antavat:

Seurakuntakasvatussihteeri Antero Rissanen, puhelin (09) 1802 345,
(antero.rissanen@evl.fi)

Seurakuntakasvatussihteeri Marja Pesonen, puhelin (90) 1802 341,
(marja.pesonen@evl.fi)

KIRKKOHALLITUS

Risto Juntila

Seppo Häkkinen

RIPPIKOULUN MALLIOHJESÄÄNTÖ

Yleisperustelut

Kirkkojärjestys edellyttää (KJ 3:3), että kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto hyväksyy seurakunnalle rippikoulun ohjesäännön. Päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

Mallisäännön yhteyteen on kirjoitettu kirkkojärjestyksen rippikouluun liittyvät säännökset, jotka muodollisesti eivät ole osa ohjesääntöä.

Yksityiskohtaiset perustelut

2 § Piispainkokouksen hyväksymän rippikoulusuunnitelman mukaisesti malliohjesääntö edellyttää rippikoulusuunnittelun kolmitasoisuutta:

- 1) rippikoulun kolmivuotinen runkosuunnitelma,
- 2) rippikoulutyön vuosisuunnitelma ja
- 3) yksittäisten rippikoulujen toteutussuunnitelmat.

Rippikoulun kolmivuotinen runkosuunnitelma ja rippikoulutyön vuosisuunnitelma liittyvät seurakunnan toiminta- ja taloussuunnitelmaan. Rippikoulujen opettajatiimit laativat yksittäisten rippikoulujen toteutussuunnitelmat edellä mainittujen suunnitelmien pohjalta.

Yhteistyö seurakunnan eri työalojen kanssa on tärkeää, jotta rippikoulu toteutuisi seurakunnan yhteisenä tehtävänä. Rippikoulun kolmivuotista runkosuunnitelmaa ja rippikoulutyön vuosisuunnitelmaa laadittaessa on syytä olla yhteydessä paikkakunnan kouluihin, erityisesti uskonnonopettajiin.

Rippikoulutyön vuosisuunnitelmasta tulee käydä ilmi rippikoululaisten arvioitu kokonaismäärä, rippikouluryhmien lukumäärä, rippikoulumuodot, yksityis- ja erityisrippikoulut, rippikoulujen johtajat ja turvallisuusvastaavat, opettajatiimit, varsinaiset opetuspaikat, käytettävät opikirjat, rippikoulujen alkamis- ja päättymisajankohdat, konfirmaatioiden ajankohdat ja paikat sekä yhteydet seurakunnan muuhun toimintaan ja rippikoululaisten perheisiin.

3 § Ohjesääntö mahdollistaa muidenkin kuin seurakunnan palveluksessa olevien teologien, erityisesti uskonnonopettajien käyttämisen rippikoulun opettajina.

Rippikoulun toteutukselle on eduksi, jos isokset voivat rippikoulun opettajien kanssa olla laadimassa toteutussuunnitelmaa. Parhaimmillaan siihen osallistuvat myös rippikoululaiset ja heidän vanhempansa.

4 § Rippikouluikäisille nuorille on annettava riittävän ajoissa tietoa rippikoulun käymisen mahdollisuuksista.

Malliohjesäännössä on otettu huomioon ne nuoret, jotka käyvät omaa ikäluokkaansa nuorempina peruskoulua ja tästä syystä haluavat tulla rippikouluun heille tutun ryhmän mukana. Lähinnä on kysymys tammikuussa syntyneistä. Ainakin eräissä tapauksissa voi olla pedagogisesti perusteltua antaa heidän osallistua rippikouluun samana vuonna kuin heidän luokkatoverinsa. Kirkkoon kuulumattoman konfirmoinnissa ja hänen liittymisessään kirkkoon on muistettava uskonnonvapauslain asettama 15 vuoden ikäraja.

5 § Yhden rippikouluryhmän koko on enintään 25.

Kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto voi poikkeustapauksessa päättää ryhmäkoon ylittämisestä, kun siihen on erityisen painavat syyt. Erityisryhmien ryhmäkokojen ohjeet ovat rippikoulusuunnitelmassa. Lisäksi on suositeltavaa, että maahanmuuttajien rippikouluissa ryhmäkoko on riittävän pieni.

6 § Päiväkirja antaa aineksia rippikoulun seurannalle, arvioinnille ja kehittämislle.

8 § Seurakunnissa on tarpeen aika ajoin ilmoittaa mahdollisuudesta käydä yksityisrippikoulu. Yksityisrippikouluun osallistuvista voi muodostaa myös pieniä aikuisten rippikouluryhmiä. Näissä sovelletaan piispainkokouksen hyväksymää rippikoulusuunnitelmaa, ja rippikoulun kesto on vähintään 20 tuntia.

10 § On suositeltavaa, että jokaisessa rippikoulun pitopaikassa on oma hiljentymiseen, rukoukseen ja jumalanpalveluselämään erotettu sakraalitila.

Majoitus-, ruokailu- ja kokoontumistiloista, niiden palo- ja muusta turvallisuudesta on syytä keskustella kunnan viranomaisten kanssa. Lisäksi seurakunnalla on syytä olla kriisivalmiussuunnitelma rippikouluja varten.

.....SEURAKUNNAN
RIPPIKOULUN OHJESÄÄNTÖ

Hyväksyttykirkkoneuvostossa/seurakuntaneuvostossakuun ... päivänä 200..

Vahvistettu hiippakunnan tuomiokapitulissa kuun ... päivänä 200..

1 §

Rippikoulusta säädetään kirkkojärjestyksessä.

KJ 3:3

Seurakunnan tulee **pitää** rippikoulua, **jossa** nuoria **perhdytetään kirkon** yhteiseen **uskoon** ja ohjataan **elämään** seurakunnan **yhteydessä**.

Rippikoulua johtaa **pappi** tai lehtori. Opettajina toimivat **heidän lisäksi** kanttorit, **nuorisotyönohjaajat** ja muut seurakunnan viranhaltijat **siten** kuin seurakunnan rippikoulun **ohjesäännössä määrätään**. Tarvittaessa **pidetään** rippikoulu yksityisesti.

Seurakunnan rippikoulun **ohjesäännön** hyväksyy kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto. **Päätös** on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

KJ 3:4,1

Rippikoulussa annetaan opetusta kirkolliskokouksessa **hyväksyty**n kristinopin mukaisesti. **Käytettävät** oppikirjat hyväksyy piispainkokous.

2 §

Rippikoulussa noudatetaan piispainkokouksen vahvistamaa suunnitelmaa.

Kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto hyväksyy vuosittain rippikoulun kolmivuotisen **runkosuunnitelman** ja **rippikoulutyön** vuosisuunnitelman.

Rippikoulun kokonaissuunnittelua ja **järjestelyä varten nimetään** seurakumassa viranhaltija.

3 §

Rippikoulua johtaa **pappi** tai lehtori, joka **yhdessä** koko opettajatiimin kanssa laatii **rippikoulu**kohtaiset toteutussuunnitelmat.

Rippikoulun opettajatiimissä toimivat rippikoulun **suunnitteluun** ja toteutukseen **osallistuvat** seurakunnan työntekijät. Opettajana voi toimia **myös muu** teologisen loppututkinnon suorittanut henkilö **kuin** seurakunnan viranhaltija. Lisäksi muut seurakunnan palveluksessa olevat **työntekijät**, opiskelijat ja seurakuntalaiset voivat yhteistyössä opettajien kanssa **osallistua** rippikouluopetukseen.

Opettajien avuksi tulee pyrkiä saamaan riittävä määrä nuorten ohjaamiseen soveltuvia isosia.

Rippikoulun opettajien tehtävänä on huolehtia yhteydenpidosta myös rippikoululaisten perheisiin ja kummeihin sekä kouluihin.

KJ 3:3,2 ks. edellä.

4 §

Rippikouluun voidaan ottaa nuoria, jotka rippikoulun päättymisvuonna täyttävät vähintään 15 vuotta. Kirkkoherra voi perustellusta syystä antaa luvan rippikoulun käymiseen tätä nuoremmalle hänelle itselleen tutun ikäluokan kanssa.

5 §

Samassa ryhmässä opettavien rippikoululaisten lukumäärä on enintään 25. Kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto voi poikkeustapauksessa päättää ryhmäkoon ylittämisestä, kun siihen on erityisen painavat syyt.

6 §

Rippikoulussa pidetään päiväkirjaa seuranta ja arviointia varten. Rippikoulua johtava pappi tai lehtori huolehtii rippikoululuetteloiden laatimisesta ja siitä, että muuhun seurakuntaan kuuluvasta rippikoululaisesta toimitetaan ilmoitus asianomaiseen seurakuntaan rippikoulun käymisestä ja konfirmaatioon osallistumisesta.

7 §

Konfirmaatioon voivat osallistua rippikoulun käyneet kirkon jäsenet. Konfirmaatio toimitetaan kirkkokasikirjan mukaisesti.

KJ 3:5

Konfirmaatioon voivat osallistua ne, jotka rippikoulun perusteella siihen oikeutetaan.

Konfirmaatiossa tunnustaudutaan kirkon uskoon ja saadaan oikeus käydä itsenäisesti ehtoollisella. Konfirmaation toimittaa pappi tai lehtori.

Konfirmaatio on kirkollisen vaalikelpoisuuden (KL 7:3), kummina toimimisen (KJ 2:17) ja pappisvihkimyksen (KJ 5:2) edellytys. Rippikoulun käyminen on kirkon jäsenen kirkollisen avioliittoon vihkimisen edellytys (KJ 2: 18).

8 §

Seurakunta huolehtii myös niiden henkilöiden rippikouluopetuksesta, jotka eivät voi osallistua yleiseen rippikouluun. Erityis- ja yksityisrippikouluissa sovelletaan piispainkokouksen hyväksymää rippikoulusuunnitelmaa.

KJ 3:3,2 ks. edellä.

KJ 1:3,1

Kirkon jäseneksi otetaan

1) lapsi pyhässä kasteessa;

2) rippikoulun käynyt evankelis-luterilaiseen kirkkoon aikaisemmin kuulunut henkilö, joka ilmoittaa tahtovansa tunnustaa kirkon uskoa; sekä

3) muu säädetyn iän täyttänyt henkilö, joka ei kuulu evankelis-luterilaiseen kirkkoon, siten, että hän tarpeellisen opetuksen jälkeen saa kasteen tai, jos hänet on oikein kastettu, tunnustaa kirkon uskon.

KJ 1:3,4

Henkilö, joka on otettu kirkon jäseneksi edellä 1 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisesti, katsotaan rippikoulun käyneeksi ja konfirmoiduksi.

9 §

Seurakunnan tehtävä on vastata rippikoulun ohjelmien edellyttämästä seurakuntayhteyden kokonaisuudesta myös silloin, kun seurakunnan jäsen käy rippikoulun oman seurakunnan ulkopuolella.

10 §

Rippikoulua varten järjestetään asianmukaiset tilat ja välineet. Rippikoulun järjestelyssä on otettava huomioon yleiset turvallisuuteen ja terveydenhuoltoon liittyvät ohjeet.

11 §

Mikäli rippikoululainen toistuvasti laiminlyö hänelle annettuja ohjeita tai häiritsee opetusta, opettajien tulee auttaa häntä henkilökohtaisen ohjauksen avulla. Jos se ei johda tulokseen, rippikoulusta vastaavan papin tai lehtorin tulee ottaa yhteyttä rippikoululaisen vanhempiin tai huoltajaan. Mikäli myönteiseen ratkaisuun ei päästä, rippikoulun käynnin keskeyttämisestä ja sen siirtämisestä toiseen ajankohtaan päättää kirkkoherra opettajien esityksestä.

Tämä ohjesääntö tulee voimaan tuomiokapitulin vahvistamista seuraavan kuukauden 1 päivänä.

Tällä ohjesäännöllä kumotaan aikaisempipäivänäkuuta vahvistettu seurakunnan rippikoulun ohjesääntö.

Rippikoulun päiväkirja

Kirkkohallituksen täysistunto on hyväksynyt 22.10.2002 rippikoulun malliohjesäännön. Siinä todetaan, että "rippikoulussa pidetään seurantaa ja arviointia varten päiväkirjaa" (6 §).

Rippikoulutyöskentelyä, myöskin päiväkirjan täyttämistä, säätelee seurakunnan itsensä laatima ja tuomiokapitulin vahvistama rippikoulun ohjesääntö. Päiväkirja on ensisijaisesti seurakunnan omaan käyttöön tarkoitettu rippikoulutyön seurannan ja kehittämisen apuväline. Sen laatimisen yhteydessä on tilaisuus arvioida, millaisesta päiväkirjasta on eniten hyötyä.

Päiväkirjan pitäminen palvelee opettajaa itseään ja opettajatiimiä, rippikoulutyön suunnittelua seurakunnassa sekä rippikoulutyön seurantaa ja kehittämistä koko kirkossa. Päiväkirjalla on toki myös muita käyttötarkoituksia, mutta tärkeintä on kuitenkin paikallinen itsearviointi.

Seuranta on luonnollinen osa rippikoulun työskentelyä. Rippikoululaiset osallistuvat omalla palautteellaan arviointiin. Opettajien ja rippikoululaisten yhteinen pohdinta tarjoaa mahdollisuuden rippikouluopetuksen jatkuvaan kehittämiseen.

Rippikoulutyöhön kuuluu avoimuuden periaate. Päiväkirjat ovat julkisia asiakirjoja. Niihin kirjataan vain sellaista tietoa, johon ketkä tahansa (esim. vanhemmat, huoltajat, viranomaiset) voivat tarvittaensa tutustua.

Rippikoulukohtainen seuranta

Päiväkirjan avulla opettajatiimi arvioi, toteutuuko rippikoulussa rippikoulusuunnitelman mukaisesti rippikoululle asetut tavoitteet. Rippikoulutiimi arvioi rippikoulun toteutumista erityisesti nuorten kannalta. Opettajatiimin tehtävänä on arvioida myös sitä, miten seurakunnan asettamat tavoitteet rippikoululle ja miten opetuksen kokonaismäärä 80 tuntia ovat toteutuneet.

Työalakohtainen seuranta

Yksittäisen rippikoulun suunnittelulla ja arvioinnilla on yhteys seurakunnan muuhun kolmivuotiseen toiminta- ja taloussuunnitteluun.

Seurakunnassa laaditaan vuosittain toimintakertomukset eri työaloilta. Tässä yhteydessä on syytä kertoa rippikoulutyöstä tilastotietojen lisäksi jotakin rippikoulun isosten koulutuksesta ja heidän työskentelystään rippikouluissa, rippikoululaisten osallistumisesta seurakunnan toimintaan ja rippikoulun jälkeisestä nuorisotyöstä sekä rippikoulutyöhön liittyvästä muusta yhteistyöstä: koulutus,

suunnittelu ja konsultaatiot, kehittämisprojektit, tiedotus, yhteydet vanhempiin, kouluihin, toimintaympäristöön jne.

Työalan toimintakertomus tarjoaa luontevan kanavan rippikoulun päiväkirjoihin tallentuneen aineksen käsittelyyn kirkkoneuvostossa/seurakuntaneuvossa. Sen pohjalta on hyödyllistä käydä myös kehittämiskeskusteluja.

Päiväkirjojen avulla on mahdollista arvioida seurakunnassa vallitsevia rippikoulukäytäntöjä, poistaa havaittuja ongelmia, sopia yhteisistä pelisäännöistä sekä luoda rippikouluopetusta edistäviä oppimisympäristöjä.

Rippikoulun seuranta kirkossa

Päiväkirjat edistävät rippikoulutyön seuranta ja kehittämistä kirkossa. Päiväkirjan tiedot palvelevat vuositilastojen ja nelivuotistilastojen kokoamista. Perinteisesti piispantarkastuksen yhteydessä tutustutaan rippikoulun päiväkirjoihin ja arvioidaan rippikoulutyön toteutumista. Päiväkirjojen antia voi hyödyntää seurakuntasuunnittelussa. Myös erilaisissa tutkimuksissa ja selvityksissä on mahdollista käyttää päiväkirjoihin tallennettua tietoa.

Rippikouhun arvioimisen periaatteet ja päiväkirjan täyttämisohteet

Päiväkirja täytetään jokaisesta rippikoulusta ohjesäännön edellyttämällä tavalla. Rippikoulusta vastaava pappi tai lehtori huolehtii sen pitämisestä yhdessä opettajatiimin ja rippikoulun toteuttamiseen osallistuvien muiden työntekijöiden ja avustajien kanssa.

Seurakunnan rippikoulutyöstä vastaavan työntekijän tehtävänä on laatia kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston hyväksyttäväksi rippikoulutyön vuosisuunnitelma. On tarkoituksenmukaista, että hän kokoaa arkistoa varten seurakunnassa vuoden aikana pidettyjen rippikoulujen päiväkirjat. Niiden avulla tarjoutuu mahdollisuus pitkäkestoiseen seurantaan ja kehittämiseen.

Rippikoulusta vastaava pappi tai lehtori (KJ 3:3,2) huolehtii ohjesäännön mukaisesti rippikoululuetelun laatimisesta seurakunnan kirkonkirjoihin (KL 16:2). Muuhun seurakuntaan kuuluvasta rippikoululaisesta tulee toimittaa ilmoitus asianomaiseen seurakuntaan rippikoulun käymisestä ja konfirmaatioon osallistumisesta. Päiväkirjaan on hyvä merkitä rippikouluun osallistuneiden nimet ilman henkilötunnuksia ja myös valokuva.

Tämä päiväkirjan malli on laadittu ajatellen nuorille pidettävää ryhmämuotoista rippikoulua. Päiväkirjaa on mahdollista käyttää soveltaen myös yhdistysten ja laitosten rippikouluissa samoin kuin yksityis- ja aikuisrippikouluissa.

1. Seurakunta

Rippikoulu on seurakunnan kasteopetusta. Seurakunta vastaa siitä laatimansa ohjesäännön mukaisesti. Rippikoulun järjestäjänä voi olla myös kristillinen järjestö hiippakunnan tuomiokapitulin luvalla.

2. Ryhmä

Rippikouluryhmän nimi tai tunnus on seurakunnan sisäinen koodi, jonka avulla tiedetään, mistä rippikoulusta kulloinkin on kyse. Vuosittain ilmoitetaan kaikki ne oman seurakunnan järjestämät rippikoulut, jotka kertomusvuonna ovat päättyneet konfirmaatioon. Tämä ohje koskee myös niitä seurakunnan järjestämiä rippikouluja, jotka se toteuttaa yhteistyössä muiden kanssa. Kristillisten järjestöjen pitämiä rippikouluja, joita varten on saatu tuomiokapitulin lupa, ei merkitä tilastoon. Seurakunnan oma rippikoulu merkitään aina oman seurakunnan tilastoon riippumatta intensiivijakson pitopaikasta. Tilastoinnissa rippikoulumuoto määräytyy sen mukaan, minkä rippikoulumuodon mukaisesti tuntien pääosa on pidetty.

Edellä kuvattu ohje on tällä hetkellä riittävä, mutta se ei välttämättä tee oikeutta hyvinkin monimuotoisesti toteutetuille rippikouluille. Tavoitteena itse asiassa on sellainen rippikoulutoteutus, jossa käytetään hyväksi eri rippikoulumuotojen suomia mahdollisuuksia tarkoituksenmukaisella tavalla. Rippikouluihin liittyy usein erilaisia retkiä, nuorten tapahtumia, tutustumiskäyntejä, seurakuntatoiminnan projekteja tai hankkeita jne. Osa rippikouluista toteutetaan vaelluksena tai liitettynä jonkin harrastuksen yhteyteen. Tämä moni-ilmeisyys saisi näkyä jo ryhmän nimeämisen yhteydessä. Tarvittaessa on syytä kuvailla päiväkirjassa rippikoulun toteutusta tarkemmin.

3. Rippikoulun alkamis- ja päättymisajankohta

Rippikoulun alkamisen ja päättymisen ajankohta kertoo rippikoulun ajallisen kokonaisuuden, joka suosituksen mukaan on vähintään puoli vuotta. Kohdassa 10. kuvataan tarkemmin rippikoulun toteuttamisen keskeiset vaiheet ja opetukselliset kokonaisuudet sekä niihin käytetty aika.

4. Rippikoulupaikka

Rippikoulupaikan yksiselitteinen toteaminen on usein mahdotonta. Tällöin on mahdollista merkitä kaikki keskeiset rippikoulun pitopaikat.

5. Konfirmaatioaika ja -paikka

Konfirmaatiojumalanpalveluksen ajankohta ja paikka on todettavissa yksiselitteisesti.

6. Rippikoululaisten määrä

Rippikoulun päiväkirjaan merkitään rippikoululaisten nimet ilman henkilötunnusta tai muita henkilötietoja. Rippikoulun käyneistä ja konfirmoiduista tehdään erikseen virallinen luettelo. Tilastoja varten riittää rippikoulun käyneiden ja konfirmoitujen tyttöjen ja poikien lukumäärät.

Rippikoulusuunnitelman mukaan samassa ryhmässä opettavien rippikoululaisten lukumäärä on enintään 25. Kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto voi poikkeustapauksessa päättää ryhmäkoon ylittämisestä, kun siihen on erityisen painavat syyt.

7. Konfirmoitujen määrä

Koska kaikki rippikoulun käyneet eivät aina osallistu konfirmaatioon, konfirmoitujen lukumäärä ilmoitetaan erikseen.

8. Rippikoulua johtava pappi/lehtori sekä muut opettajat, isokset ja avustajat

Opettajien ja avustavien työntekijöiden määrän on oltava suhteessa ryhmän kokoon ja luonteeseen. Rippikoulusuunnitelman mukainen suositus on, että jokaista alkavaa kymmentä nuorta kohden rippikoulussa on kokoaikaisesti läsnä vähintään yksi työntekijä.

Rippikoulua johtavan papin tai lehtorin (KJ 3:3,2) lisäksi päiväkirjaan merkitään opettajatiimin jäsenet, isokset, harjoittelijat ja muut avustajat. Lisäksi päiväkirjaan merkitään rippikoulun ohjelma- ja turvallisuusvastaava.

9. Oppikirjat

Rippikoulun päiväkirjaan merkitään, mitä oppikirjoja ja millaista oppimateriaalia on opetuksen aikana käytetty.

10. Rippikoulun toteutussuunnitelma

Jokaista rippikoulua varten tulee laatia ohjesäännön edellyttämällä tavalla kirjallinen toteutussuunnitelma, jossa esitetään koko rippikouluajalta sen eri vaiheiden toteutukset (aloitus-, perus- ja päätösjakso sekä seurakuntayhteys). Toteutussuunnitelman perustana on rippikoulu-kohtaisten tavoitteiden määrittely, joissa näkyy paikallinen omaleimaisuus. Kyseinen asiakirja ja mahdolliset muutkin etukäteen laaditut kirjalliset suunnitelmat tai toimintaohjelmat tulevat päiväkirjan liitteiksi.

Kullakin seurakunnalla on aina paikallinen ja siten omaleimainen toimintaympäristö, joka on otettava huomioon rippikoulun toteutussuunnitelmien laatimisessa. Päiväkirjaan on hyödyllistä tallentaa tietoa siitä, mihin paikallisiin perinteisiin ja nuorten elinympäristöön liittyviin kysymyksiin rippikoulutoteutuksessa on tukeuduttu. Miten rippikoulussa on hyödynnetty niitä asioita, joita erilaiset paikalliset yhteydet tarjoavat? Kenen kanssa on tehty yhteistyötä, ja mitä kehittämisen mahdollisuuksia nämä yhteydet ovat avanneet rippikoulutyöhön?

Myös jokaisella nuorella on oma yksilöllinen elinympäristö. Nuorten välityksellä tulee heille merkityksellisiä yhteyksiä ja yhteistyön haasteita rippikouluun. Päiväkirjassa on syytä kuvailla, millaista tavoitteellisuutta yhteiseen työskentelyyn on avautunut nuorten kautta ja nuorten kanssa.

Päiväkirjaan liitetään intensiivijaksojen ohjelmat sekä aloitus- ja päätösjaksojen ohjelmat. Yhteydet toimintaympäristöön paikkakunnalla, osallistuminen seurakunnan toimintaan, retket ja muut erilliset tapahtumat, musiikki- ja jumalanpalvelusopetus, konfirmaation suunnittelu, isosten työskentely ym. toiminnot kuvataan osana toteutussuunnitelmaa.

Toteutussuunnitelmista ja/tai päiväkirjamerkinnoista on käytävä ilmi eri työskentelyjaksoihin käytetty ajallinen kesto. Rippikouluopetuksen kokonaistuntimäärän tulee olla 80 tuntia.

11. Toteutuksen arvioiminen

Rippikoulun toteutussuunnitelmien arvioiminen koskee jokaista rippikoulua. Arviointiin osallistuvat opettajat, isokset, avustajat, muu henkilöstö, nuoret sekä mikäli mahdollista vanhemmat. Rippikoulun toteutumisen arvioiminen on yhteinen asia. Se on osa rippikoulun päivittäistä työskentelyä.

Arvioinnin perustana ovat yhteisesti asetetut tavoitteet rippikoululle. Arviointi on ensisijaisesti sisällöllistä tarkastelua, jossa rippikoulun tavoitteiden toteutumista tarkastellaan nimenomaan nuorten näkökulmasta. Päiväkirjaan merkitään tietoa suunnitelmien toteutumisesta. Erityisen tärkeää on tallentaa muistiin ne asiat, joissa suunnitelmiin tehtiin muutoksia. Tärkeää on tunnistaa ne asiat, joissa rippikoulutyöskentelyssä on onnistuttu. Samalla on hyödyllistä merkitä muistiin, millaisia kehittämistehtäviä rippikoulun aikana on tullut esille. Arvokasta on myös sellainen tieto, jossa pohditaan rippikoulukäytäntöjen tarkoituksenmukaisuutta, mikä toimi ja mikä ei toiminut sekä miten rippikoulun monimuotoista opetuskellista yhteistyötä tulisi jatkossa kehittää.

Rippikoulun ohjesääntö sisältää rippikoulujen pitämiseen liittyviä paikallisia näkökohtia. Päiväkirjassa on syytä todeta näiden ohjesäännön määräysten toteutuminen. Samalla on mahdollista arvioida rippikoululle annettujen toimintaedellytysten toimivuus ja riittävyys.

12. Yhteydet vanhempiin/huoltajiin ja kummeihin sekä kouluihin

Rippikoulu-aikaan liittyy erilaisia yhteyksiä vanhempiin, huoltajiin ja kummeihin. Yhteydenpitoon liittyvien asioiden kuvaus päiväkirjassa auttaa myöhemmin niiden suunnittelua ja kehittämistä. Myös kontaktit kouluihin, erityisesti uskonnonopettajiin, on tärkeä osa rippikoulunuorten kristillisen kasvatuksen kokonaisuutta. Rippikoulun pitäjien yhteinen pohdinta, samoin kuin nuorilta ja heidän vanhemmiltaan saatu palaute voi nostaa esille sellaisia näkökohtia, jotka on syytä kirjata muistiin päiväkirjaan tulevan suunnittelun tueksi.

13. Muita mahdollista havaintoja

Merkittävät poikkeamat rippikoulun toteutussuunnitelmasta, samoin kuin uudet käytännöt, toimintamallit ja kokeilut on hyödyllistä kuvata erikseen. Tähän yhteyteen sopii myös lyhyt informaatio suunnitelluista rippikoulun jatkotoimenpiteistä.

Osa rippikoululaisista kastetaan rippikoulun aikana, Kasteen toteuttamistavasta ja kasteelle valmistavasta opetuksesta on syytä tallentaa jotakin informaatiota päiväkirjaan.

Tässä päiväkirjan kohdassa on mahdollista todeta toiseen seurakuntaan kuuluvien oppilaiden määrä, rippikoulunsa keskeyttäneiden määrä sekä muita nuorten rippikouluun osallistumisen erityispiirteitä.

Päiväkirjan täyttämisen ohjaaminen

Hiippakunnalliset painotukset ja ohjeet

Tuomiokapitulien vahvistamat rippikoulun ohjesäännöt tuovat yhtenäisyyttä hiippakunnissa seurakuntien rippikoulutyöhön. Rippikoulun päiväkirjat kertovat sekä seurakuntien että hiippakuntien erilaisista käytännöistä. Tavoitteena ei ole yhdenmukaistaa päiväkirjojen täyttämistä hiippakuntien ja seurakuntien kesken. Pikemminkin on tärkeää, että alueelliset erityispiirteet tulevat selkeästi esille päiväkirjan pitämistä koskevissa ohjeissa.

Rippikoulun ohjesääntö ja muut seurakuntakohtaiset sopimukset

Rippikoulun ohjesääntö on tärkeä rippikoulutyötä koskeva asiakirja seurakunnassa. Se sisältää paikallisesti laaditut ohjeet rippikoulutoiminnalle seurakunnassa. Rippikoulun päiväkirja tarjoaa mahdollisuuden seurata erilaisten ohjeiden ja sopimusten toteutumista.

RIPPIKOULUN PÄIVÄKIRJA

1. Seurakunta _____
2. Ryhmä _____
3. Rippikoulun alkamis- ja päättymisajankohta _____
4. Rippikoulupaikat _____

5. Konfirmaatioaika ja -paikka _____
6. Rippikoululaisten määrä: Tyttöjä _____ Poikia _____
7. Konfirmoitujen määrä: Tyttöjä _____ Poikia _____
8. Rippikoulua johtava pappi/lehtori sekä muut opettajat, isokset ja avustajat
 - a. Johtava pappi tai lehtori _____
 - b. Opettajatiimi _____

 - c. Ohjelma- ja turvallisuusvastuu _____
 - d. Isokset ja avustajat _____
9. Oppimateriaali ja -kirjat _____

10. Rippikoulun toteutussuunnitelma: rippikoulun keskeisten tavoitteiden luonnehdinta, yhteydet toimintaympäristöön ja yhteistyökumppaneihin, toteuttamismuotojen ja -vaiheiden esittely sekä niihin käytetty aika.

11. Toteutuksen arvioiminen

- a. **Onnistuimme...**
- b. **Tämä toimi..**
- c. **Tämä ei toiminut...**
- d. **Kehitettävää...**

12. Yhteydet vanhempiin/hooltajiin ja kummeihin sekä kouluihin

13. Muu rippikoulun toteutusta koskeva tieto

14. Liitteet:

- Rippikoulun kirjalliset toteutussuunnitelmat tai -ohjelmat
- Rippikoulutiedotteet ym. kirjallinen materiaali, myös kuva